

Kostnadsrelaterad prissättning - är detta möjligt?

... I Telelagens §18 "reglers" taxor för telefonjänster och för tillhandahållande av fasta teleföbindelser. Bland annat sägs att taxorna "skall grunda sig på tillståndshavarens kostnader". Motsvarande gäller för santrafik.

Detta synes mycket märkligt mot bakgrund av att ett av huvudskälen till att televerket inte delades i en statlig, allmän nätägare och en kommersiell operatör var att det var mycket svårt, för att inte säga omöjligt (enligt Televerket) att särskilja tjänsterna och därmed kostnaderna. Tillkommer svårigheten att hantera "arvet" från oss skattebetalare i form av helt eller delvis avskrivna investeringar.

Denna hybrid i Telelagen är naturligtvis uppkommen som en direkt följd av att operatör och nätägare nu är kombinerade i Telia. Men om man inte kunde kostnadsrelatera då, kan man det då nu? Vad är i så fall denna helomvändning?

Svaret är givet; det kunde gjorts redan då, men erfarenheten och kunskapen om televerkets

...eller "Ta taxi till

svärmor..."

nät, i förhållande till genomförandetiplanen, var för bristfällig. Självklart måste verksamheterna på ett eller annat sätt skiljas åt, nu får det bli särredovisning, med missänsksamhet från övriga operatörer som en följd. Infrastrukturen, telenätet, skall naturligtvis inte konkurransutsetas på samma villkor som operatörnsrollen. Prissättningen måste i så fall byggas på rena självkostnader, medan priserna för operatörerna inte skall behöva regleras om förutsättningar för konkurrens är uppfyllda.

Naturligtvis kan även infrastrukturen konkurransutsetas fullt ut, med det är inte nationalekonomiskt intressant. De faktorer blir det nu exakt vad som inträffar, när samtrafiköverenskommelserna blir utdragna mellan Telia och andra operatörer. Utmanarna tvingas etablera egna infrastrukturer. Det har t o m gått så långt att andra skattebetalarrättingar som t ex Banverket och STOKAB konkurrerar med Telia. Virrigt eller hur? Nåväl, marknadskrafterna (naturlagarna) reglerar detta på lite sikt, men det är ett vansinnigt slöseri att leka affärer med offentliga medel.

Resultatet blir också att det byggs överkapacitet, eller rättare sagt - för tidig kapacitet i förhållande till behovet. Här föreligger även en risk för felinvesteringar både i teknik och placering. Vem får stå för dessa kostnader? Ingen

SVEN-ERIC HARGESKOG, NTK

lunch är gratis säger man ju på annat håll. Detta bevisas bl a av de "mäklare" som dykt upp och säljer tjänster baserade på andras överkapacitet. Det låter ju som om det ger fullt nyttjande till slut, men istället säljs samma kapacitet två gånger till kunderna!

Beträffande prissättningen av telefonjänster får bristen på genomfärdad struktur enligt ovan också den effekten att det snart är billigare att ta en taxi för att hälsa på svärmor en mil bort än att ringa henne. Med andra ord: alla tror på Telias beskrivning att det är fel prisordning mellan lång- och kortdistanssamtal. Vad som inte framkommer är att utvecklingen har lett till att investeringen är betydligt mindre avståndsberoende. Uppdelningen mellan region- och när-samtal är meningslös. Här måste vi arbeta aktivt för att införa flytande riktnummergränser! Och avskaffa riktnummerstrukturen för att möjliggöra nummerportabilitet!

Självklart har Telia ett eget intresse av att inte ifrågasätta "den gamla sanningen" för att kortsiktigt möta konkurrensen på internatnoll telefoni. Dock skapas därigenom en affärsmöjlighet för andra att bryta sig in på närmarknadsområdet. Låt oss bara hoppas att pendent inte svänger för kraftigt så länge vi trots allt är relativt beroende av artagaren till vårt gamla televerk...
Sven-Eric Hargeskog, NTK